

[Undervisningsministeren.]

Kønsrollerne er sat under debat, også i skolens verden. Det traditionelle syn på drenge- og pigefag er under afvikling. For undervisningsmidlernes vedkommende mærkes i stigende grad bestræbelserne for at gøre opmærksom på den påvirkning, der kan gemme sig i f. eks. læse- og regnebøgers kønsrolleskildringer.

De sociale forskelle blev vel tidligere mere eller mindre betragtet som en del af den almindelige verdensorden. Det synspunkt holder ikke længere. Nu gælder det om at finde ud af, hvad der er baggrunden for de sociale forskelle, og det gælder om at finde frem til, hvorledes de kan overvindes. Det er den slags overvejelser, man i dag gør sig inden for hele skolesystemet fra øverst til nederst.

Synet på, hvad man kan og bør beskæftige sig med i skolen, er blevet mindre snævert. Den såkaldte finkultur er ikke længere enerådende i undervisningen. Der er blevet plads til, at der også kan arbejdes med folkekultur såvel i litteratur som i musik og dramatik.

Ved siden af den nationale kulturarv er der i stigende omfang blevet mulighed for at inddrage stof fra andre folks kulturer. Det giver eleverne anledning til at trænge ind i andre folkeslags forestillingsverden og forstå deres livssyn. De forskelle, der er mellem os og andre nationer, danner som bekendt en alt for taknemlig grobund for myter og fordomme. Det kan vi vist alle finde eksempler på.

I fagene geografi og historie finder jeg, at der har været klare, direkte bestræbelser for at undgå denne fare. Man har tværtimod lagt vægt på at åbne elevernes øjne for den sammenhæng, der kan være mellem et folks kulturmønster og de livsbetingelser og vilkår i det hele taget, som har dannet baggrund for udviklingen.

For kristendoms- og religionsundervisningen gælder det på tilsvarende måde, at eleverne også skal have indsigt i andre religioner og deres værdigrundlag. Også de opfattelser, som andre kirkelige retninger end folkekirken bygger på, er blevet naturlige dele af undervisningens indhold.

De karakteristiske træk, jeg her har nævnt, kan ikke give mere end et groft rids

af, hvad der efter min opfattelse er i gang i den danske folkeskole på det område, som vi i dag skal debattere. Nogle vil måske protestere over for det billede, jeg har tegnet, og beskyldte mig for at have leveret et skønmaleri, hvori manglerne, det negative, helt er glemt eller sprunget over. For alle tilfældes skyld vil jeg derfor understrege, at jeg ikke på noget område har hævdet, at vi inden for folkeskolens rammer skulle have nået det fuldkomne, heller ikke når det gælder om at leve op til de krav, der ligger i demokrati, åndsfrihed og tolerance.

Nu skal vi vel lige for en ordens skyld slå fast, at det drejer sig om idealer, hvor vi aldrig når til at kunne sige, at vi har opfyldt kravene, men jeg skal gerne vedkende mig, at det er et positivt billede, jeg har tegnet, ganske simpelt fordi de positive træk er fremherskende, sådan som jeg ser situationen. Det forekommer mig, at man er på vej, og det finder jeg afgørende.

I en situation, hvor man er på vej, kan man forholde sig forskelligt. Nogle vil først og fremmest glæde sig over den strækning, der er tilbagelagt, andre vil være optaget af, om retningen nu er den rigtige, mens andre igen vil rette opmærksomheden mod alt det, der endnu mangler.

Den sidste holdning, den, fortrinsvis at interessere sig for det negative, er en holdning, som efter min opfattelse i alt for høj grad præger debatten f. eks. i massemedierne i dagens Danmark. Jeg er meget vel klar over, at der bag denne holdning kan ligge idealistiske bevæggrunde, men jeg finder ikke, at den er konstruktiv, uagtet hvor meget man end henviser til en idealistisk baggrund. Det er, som om det ikke er god tone at notere de fremskridt, man har gjort, og glæde sig over dem.

Uden at forsøge at dække over det, der endnu mangler, tror jeg, vi skal give os selv lov til at notere det positive, der er sket. Gør vi ikke det, berøver vi os selv en vigtig del af drivkraften i det videre arbejde. Dertil kommer, at det forekommer mig uhæderligt, ja, som et udtryk for ringeagt, hvis vi ikke anerkender, at der er nogle før os, der har gjort en indsats for demokrati, åndsfrihed og tolerance, også før det var på tale at give ordene en så fornem plads som i formålsparagraffen i selve lovteksten.